

[Per Hækkerup.]

diske lande med hensyn til udviklingslandene, er det mit indtryk, at det også her vil være muligt at gøre betydelig mere, end tilfældet hidtil har været. Jeg finder, at ganske særlig med hensyn til dette samarbejde er det påkrævet, at vi gør en effektiv indsats for at koordinere anstrengelserne, ikke blot på grund af sagens natur, idet vi som små lande har bedst mulighed for virkelig at præstere noget, hvis vi gør det i fællesskab, men også fordi det her drejer sig om et område, hvor vi i høj grad i de nordiske lande er ved at skabe noget nyt, er ved at skabe en ny aktivitet, et nyt led, kan man sige, i vor udenrigspolitiske aktivitet. Og når man står over for at skulle opbygge noget nyt, er det jo langt lettere at søge arbejdet koordineret mellem de nordiske lande, end hvis det drejer sig om at skabe et samarbejde om noget, der allerede nationalt er lagt i faste rammer og former. Det er mit indtryk, at vi også her virkelig har en opgave, at vi hidtil har foretaget for lidt i retning af at koordinere samarbejdet med hensyn til u-landshjælpen. Jeg siger ikke dette som en kritik af den højtærede udenrigsminister, for jeg ved, at udenrigsministeren er enig med mig i, at det både er ønskeligt og også muligt, hvis viljen er til stede alle vegne, at nå længere frem i samarbejdet her.

Da vi i sin tid drøftede spørgsmålet om Danmarks optagelse af forhandlinger med Det europæiske økonomiske Fællesskab med henblik på et medlemskab, vedtog folketinget et dagsordensforslag, hvori vi også berørte det nordiske samarbejde. Heri udtaltes det:

„Endvidere understreger tinget betydningen af et fortsat og udbygget nordisk samarbejde.“

Dette gjordes til en betingelse, kan man sige, af folketinget for en senere endelig positiv stillingtagen til vort medlemskab af fællesmarkedet.

Vi ved, at regeringen i de forhandlinger, der er foregået med de seks, har rejst pro-

blemer, som også er af interesse for de andre nordiske lande, og som berører vort nordiske samarbejde. Det gælder ikke mindst spørgsmålet om det fælles nordiske arbejdsmarked, og jeg hilser med tilfredshed, at regeringen på den måde har opfyldt en af de forudsætninger, som tingets flertal fastsatte for en efterfølgende positiv stillingtagen til det europæiske fællesmarked. Jeg vil imidlertid også gerne se afslutningen af samarbejdsaftalen som et yderligere skridt i opfyldelsen af denne forudsætning, ja, jeg vil sige, at med vedtagelsen af samarbejdsaftalen og med den vilje, vi i hvert fald fra dansk side vil lægge i at virkeliggøre det program, der er trukket op i samarbejdsaftalen, så har vi, så har regeringen, og så har det høje folketing, hvis vi vedtager at ratificere denne traktat, dermed opfyldt den forudsætning, vi stillede, da vi tog stilling til spørgsmålet om optagelse af forhandlinger med Det europæiske økonomiske Fællesskab, forudsætningen om at sikre det nordiske samarbejde så længe og så godt, som gørligt var.

Og endelig til sidst den bemærkning: man siger i sin kritiske vurdering af udkastet til traktaten her, at det kun er en programmerklæring. Ja, det er rigtigt, men man bør samtidig erindre, at lige så vel som en programmerklæring kun bliver til virkelighed, hvis viljen til at virkeliggøre programmet er til stede, lige så vel gælder det, at en hvilken som helst international traktat til syvende og sidst er afhængig af, hvilken vilje, hvilken politisk vilje der er til at føre traktaten ud i livet. Man kan stille nok så meget højtideligt op på papiret, men hvis viljen til at efterleve forpligtelserne ikke er til stede, så bliver traktaten kun papir. Derfor kan programmerklæringen, derfor kan samarbejdstraktaten, hvis ikke viljen til at fremme det nordiske samarbejde er til stede, blive en trist slutsten på det nordiske samarbejde: nu standser det, nu kommer vi ikke længere, nu er det løbet over ende af det europæiske. Men omvendt kan samarbejdstraktaten, hvis vilje er til